

LOKALNI ENERGETSKI DIJALOG

Analiza lokalnih energetske politike područja LAG Vallis Colapis

Ovaj projekt financira Europska unija

Projekt LED provodi se uz financijsku pomoć Europske unije. Za sve materijale nastale u sklopu projekta odgovorni su projektni partneri i ni u kojem se slučaju ne mogu smatrati službenim stavom Europske unije.

Vlada Republike Hrvatske
Ured za udruge

Ovaj projekt sufinancira
Ured za udruge
Vlade Republike Hrvatske

PARTNERI

Sadržaj

Karlovačka županija	3
LAG Vallis Colapis	3
Relevantni zakonodavni i zakonski akti Republike Hrvatske na području energetike:	4
O zakonodavnim energetske okvirima u Republici Hrvatskoj:.....	4
Temeljni strateški dokumenti i zakoni:.....	4
Energetska učinkovitost	5
Program energetske učinkovitosti u neposrednoj potrošnji Karlovačke županije za razdoblje 2013-2015.....	6
Potrošnja energije Karlovačkoj županiji	6
Energetska potrošnja u sektoru industrije Karlovačke županije	6
Energetska potrošnja u sektoru prometa Karlovačke županije.....	7
Energetska potrošnja u sektoru opće potrošnje	7
Prijedlog mjera energetske učinkovitosti po sektorima.....	9
Mjere za povećanje energetske učinkovitosti u sektoru kućanstva.....	9
Plan energetske učinkovitosti u neposrednoj potrošnji energije Karlovačke županije za 2013. godinu - preporuke	10
Predložene mjere u Planu energetske učinkovitosti u neposrednoj potrošnji energije Karlovačke županije	10
Primjeri dobre prakse lokalnog održivog energetskog razvoja	11
Područno grijanje na biomasu za grad Ozalj – IPARD projekt.....	11
Projekt Public Energy Management	11
Sustavno gospodarenje energijom u Karlovačkoj županiji.....	11
Projekt Systematic Energy Management	11
Izvori:	11

Karlovačka županija

Karlovačka županija nalazi se u središnjoj Hrvatskoj i pokriva površinu od 3.622 km² te se ubraja u red većih županija od 20 koliko ih ima u Republici Hrvatskoj. Zahvaljujući svom tranzitnom, prometnom i geostrateškom položaju jedna je od najvažnijih županija: Tu je sjecište i čvorište najvažnijih prometnica koje povezuju Europu s Jadranskom obalom.

Karlovačka županija graniči s dvije susjedne države: Republikom Slovenijom i Republikom Bosnom i Hercegovinom, a u doticaju je i sa četiri županije: Zagrebačkom, Sisačko-moslavačkom, Primorsko-goranskom i Ličko senjskom županijom. U Karlovačkoj županiji živi 141.787 stanovnika (prema popisu iz 2001. godine). Obuhvaća 5 gradova: Duga Resa (12.114 stanovnika), Karlovac (59.395), Ogulin (15.054), Ozalj (7.932) i Slunj (6.096) te 17 općina: Barilović (3.095), Bosiljevo (1.486), Cetingrad (2.746), Draganić (2.950), Generalski Stol (3.199), Josipdol (3.987), Kamanje (konstituirana je 20. veljače 2004. godine.), Krnjak (2.164), Lasinja (1.938), Neretić (3.333), Plaški (2.292), Rakovica (2.623), Ribnik (583), Saborsko (860), Tounj (1.252), Vojnić (5.495) i Žakanje (3.193).

LAG Vallis Colapis

LAG Vallis Colapis je osnovan 2009. godine kao nastojanje ruralnih gradova i općina na sjeveru Karlovačke županije za primjenu procedura EU LEADER programa za ruralni razvoj. LAG pokriva područje devet ruralnih gradova i općina (Duga Resa, Ozalj, Draganić, Kamanje, Neretić, Ribnik, Žakanje, Lasinja, Pokupsko) te 18 mjesnih odbora grada Karlovca. Osnovan je kao udruga građana čiji su osnivači jedinice lokalne samouprave, lokalne javne ustanove poput škola, predstavnici lokalnog poslovnog sektora te udruge građana iz ruralnih sredina. LAG Vallis Colapis pokriva površinu od 1025,4 km², a na njegovom području živi 36.671 stanovnika (popis 2011.). Bavi se promocijom održivog razvoja i povećanjem kvalitete života u ruralnim zajednicama. Kraj je tradicionalno obrtnički, prostor razvoja malog poduzetništva.

Relevantni zakonodavni i zakonski akti Republike Hrvatske na području energetike:

O zakonodavnim energetske okvirima u Republici Hrvatskoj:

Strateški dokument za sektor energetike jest Strategija energetskog razvoja iz 2009. godine. Temeljeći se na Strateškom okviru za razvoj 2006. -2013., Strategija ima za svrhu definirati razvoj energetskog sektora RH u razdoblju do 2020. godine, s ciljem izgradnje sustava uravnoteženog razvoja odnosa između sigurnosti opskrbe energijom, konkurentnosti i očuvanja okoliša, koji će hrvatskim građanima i hrvatskom gospodarstvu omogućiti kvalitetnu, sigurnu, dostupnu i dostatnu opskrbu energijom. Strategijom se, između ostalog, određuje odgovornost države u osiguravanju i iskorištavanju energijskih izvora, osiguranju konkurentnosti i zaštiti okoliša. Izgradnja pravnog okvira, zaštita potrošača, poticanje energetske učinkovitosti, uključivanje troškova eksternih učinaka, planiranje u energetici i pravodobne intervencije radi poticanja investicija u energetiku, instrumenti su energetske politike države. Otvoreni energetski sustav trebao bi omogućiti razvoj tržišta energije i podizanje konkurentnosti, privlačenje domaćih i inozemnih investicija u tržišne energetske djelatnosti, usklađivanje razvoja budućih strateških energetskih projekata i gospodarsku suradnju sa susjednim zemljama. Energetske djelatnosti u Republici Hrvatskoj mogu se obavljati kao javne usluge ili na tržišnim načelima. Politika energetske učinkovitosti u sektoru kućanstava morala bi se (u početku provođenja pogotovo) temeljiti na povećanju svijesti građana o mogućim uštedama i poticajima kod planiranja i izgradnje stanova te ponašanju u skladu s načelima energetske učinkovitosti.

Temeljni strateški dokumenti i zakoni:

Najvažniji strateški dokumenti kojima je uređeno područje energetike i energetske učinkovitosti u Republici Hrvatskoj:

- Strateški okvir za razvoj 2006.-2013.
- Strategija održivog razvitka RH (NN, br. 30/2009)
- Strategija energetskog razvoja (NN, br. 130/2009)
- Nacionalni program energetske učinkovitosti 2008.- 2016.
- Prvi i drugi (za razdoblje do kraja 2013.) Nacionalni akcijski plan energetske učinkovitosti

Sektor je uređen krovnim zakonom Zakonom o energiji (NN 120/12) i zakonima koji proizlaze iz Zakona o energiji i uređuju pojedina područja (npr. Zakon o učinkovitom korištenju energije u neposrednoj potrošnji (NN, br. 152/2008, NN 55/12).

Energetska učinkovitost

Zakon o učinkovitom korištenju energije u neposrednoj potrošnji uređuje područje učinkovitog korištenja energije u neposrednoj potrošnji, donošenje programa i planova za poboljšanje energetske učinkovitosti te njihovo provođenje, mjere energetske učinkovitosti, a posebno djelatnost energetskih usluga i energetskih pregleda, obveze javnog sektora, energetskog subjekta i velikog potrošača te prava potrošača u primjeni mjera energetske učinkovitosti. Svrha je ovoga Zakona ostvarivanje ciljeva održivog energetskog razvoja: smanjenje negativnih utjecaja na okoliš iz energetskog sektora, poboljšanje sigurnosti opskrbe energijom, zadovoljavanje potreba potrošača energije i ispunjavanje međunarodnih obveza Republike Hrvatske u području smanjenja emisija stakleničkih plinova i to poticanjem primjene mjera energetske učinkovitosti u sektorima neposredne potrošnje energije.

Nacionalni program energetske učinkovitosti u neposrednoj potrošnji energije je planski dokument za vrijeme od deset godina kojim se, u skladu sa strategijom energetskog razvitka, utvrđuje politika za poboljšanje energetske učinkovitosti (u daljnjem tekstu: Nacionalni program). Nacionalni program sadrži prikaz i ocjenu stanja te potrebe u neposrednoj potrošnji energije, pokazatelje energetske učinkovitosti i usporedne analize, dugoročne ciljeve, uključujući nacionalni okvirni cilj ušteda energije i mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti. Nacionalni program priprema ministarstvo nadležno za energetiku (Ministarstvo gospodarstva), u suradnji s ministarstvom prostorno uređenje i graditeljstvo, a donosi Vlada RH.

Nacionalni akcijski plan energetske učinkovitosti u neposrednoj potrošnji energije je planski dokument za vrijeme od tri godine kojim se, u skladu s Nacionalnim programom, utvrđuje provedba politike za poboljšanje energetske učinkovitosti (u daljnjem tekstu: Nacionalni akcijski plan). Nacionalni akcijski plan sadrži ciljeve, uključujući nacionalni okvirni cilj ušteda energije, mjere i pokazatelje za poboljšanje energetske učinkovitosti, nositelje aktivnosti, rokove te druge potrebne podatke. Energetska učinkovitost promatra se kao dodatni izvor energije i kao temeljno trajno načelo u skladu s kojim će raditi i razvijati se energetski sustav. Strategija određuje da će se energetski razvoj Republike Hrvatske temeljiti na energetskom, ekonomskom i ekološkom vrednovanju svih dostupnih energetskih opcija.

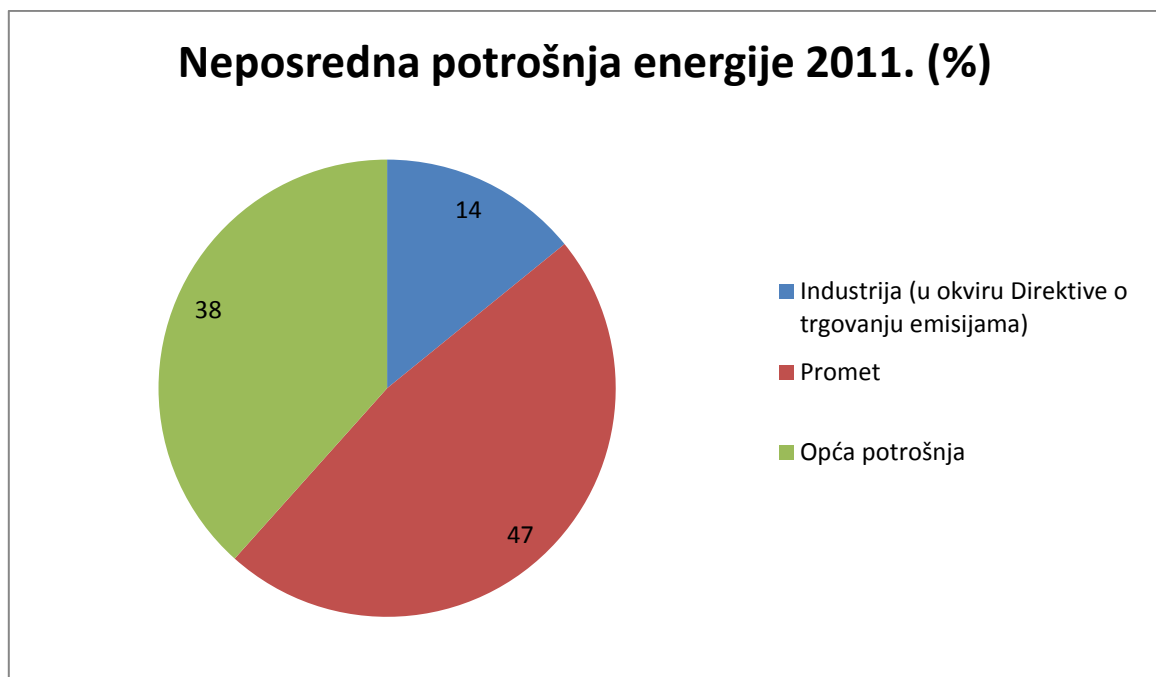
Program energetske učinkovitosti u neposrednoj potrošnji energije županije je planski dokument za vrijeme od tri godine kojim se, u skladu s Nacionalnim programom i Nacionalnim akcijskim planom, utvrđuje politika za poboljšanje energetske učinkovitosti krajnje potrošnje energije na području županije.

Program energetske učinkovitosti u neposrednoj potrošnji Karlovačke županije za razdoblje 2013-2015.

Potrošnja energije Karlovačkoj županiji

Karlovačka županija prati neposrednu potrošnju energije. Podaci su prikazani sukladno pravilniku o energetske bilanci.

Ukupna potrošnja energije iznosi 6,85 PJ, rasporedom u nastavku:

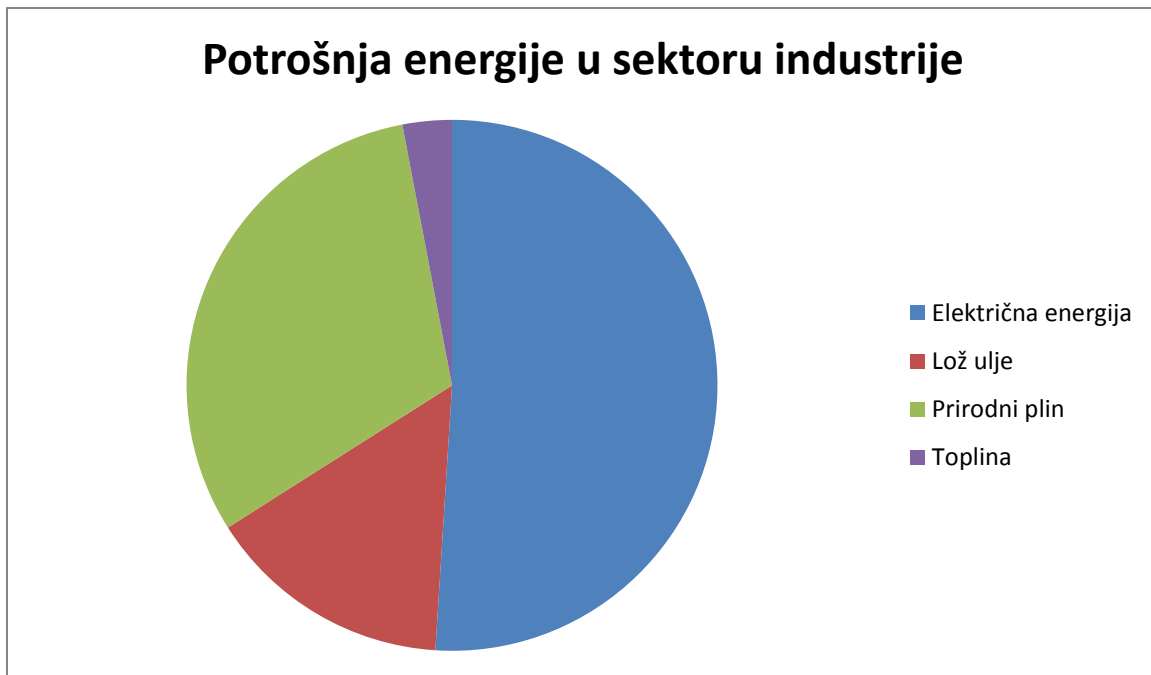

Slika 1. Potrošnja energije po sektorima

Energetska potrošnja u sektoru industrije Karlovačke županije

Najvažnije gospodarske grane Karlovačke županije su prerađivačka industrija, trgovina i građevinarstvo, a unutar industrije proizvodnja hrane i pića, proizvodnja metala te opreme i strojeva, proizvoda od gume i plastičnih masa, tekstilna i drvna industrija

Ukupna potrošnja energije za sektor industrije u Karlovačkoj županiji 2009. je iznosila 0.973 PJ.

Slika 2. Potrošnja energije po energentima u sektoru industrije

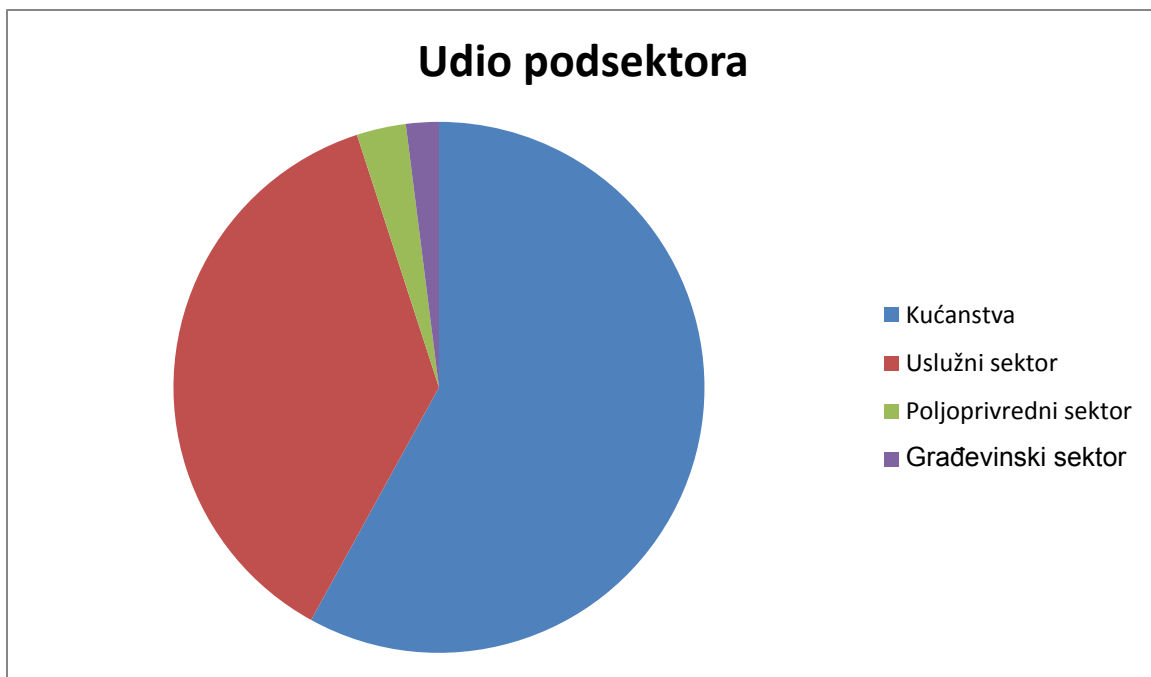
Energetska potrošnja u sektoru prometa Karlovačke županije

Na području Karlovačke županije postoji 436 km državnih, 587 km županijskih i 684 km lokalnih cesta. Cestovni promet obuhvaća osobna i komercijalna vozila te tri koncesionara za autobusni prijevoz.

Tijekom 2009., količine prodanog goriva u Karlovačkoj županiji iznose 3,169 PJ, od toga 3,125 PJ za osobna i komercijalna vozila.

Energetska potrošnja u sektoru opće potrošnje

Ukupna neposredna potrošnja energije u sektoru opće potrošnje za 2009. godinu u Karlovačkoj županiji iznosi 2,634 PJ, od toga u sektoru kućanstva 1,523 PJ.

Slika 3. Potrošnja energije prema podsektorima u sektoru opće potrošnje

Prijedlog mjera energetske učinkovitosti po sektorima

Mjere za povećanje energetske učinkovitosti u sektoru kućanstva

Usvajanje i primjena svih podzakonskih akata koji proizlaze iz Zakona o prostornom uređenju i gradnji (NN 76/07)

Kontinuirano provođenje informacijskih kampanji za podizanje svijesti građana i osnivanje mreže informativnih centara

Označavanje energetske karakteristika trošila i usvajanje minimalnih standarda za trošila

Individualno mjerenje potrošnje energije na mjestima gdje to nije slučaj (posebice za toplinsku energiju iz CTS-a), korištenje inteligentnih brojila u kombinaciji s upravljivim uređajima te dostavljanje informativnih računa kupcima energije

Financijski poticaji fizičkim osobama za provedbu mjera energetske učinkovitosti

Plan energetske učinkovitosti u neposrednoj potrošnji energije Karlovačke županije za 2013. godinu - preporuke

Predložene mjere u Planu energetske učinkovitosti u neposrednoj potrošnji energije Karlovačke županije

- Poticanje izgradnje sabirno-logističkih centara za biomasu i kogeneracije na drvenu biomasu u području Karlovačke županije – promotivno obrazovne aktivnosti.
- Promotivna kampanja za učinkovitu vožnju i podizanje svijesti korisnika o utjecaju prometa na okoliš
- Poticanje korištenja obnovljivih izvora energije u kućanstvima na području Karlovačke županije
- Poboljšanje energetske učinkovitosti u osnovnim i srednjim školama Karlovačke županije ugradnjom termostatskih setova na radijatorska tijela
- Projekt Zelena energija – rekonstrukcija kotlovnica u školama Karlovačke županije
- SEM 4 ISGE – održavanje postojećeg registra zgrada javne namjene u Karlovačkoj županiji
- Burza krovova javnih ustanova Karlovačke županije
- Zelena energija za Karlovačku županiju

Primjeri dobre prakse lokalnog održivog energetskog razvoja

Područno grijanje na biomasu za grad Ozalj – IPARD projekt

Grad Ozalj pokrenuo je projekt izgradnje sustava područnog grijanja iz kotlovnice ložene na biomasu s ciljem zamjene fosilnih goriva s obnovljivim izvorima energije kao preduvjeta za održivi razvoj i poboljšanje kvalitete života lokalnog stanovništva te energetske samostalnost.

Centar grada bit će priključen na sustav – četiri objekta javne namjene, četiri poslovna i šest stambeno-poslovnih objekata. Predviđena je ugradnja kotla na biomasu snage 1000kW i toplinske mreže.

Projekt Public Energy Management

Provodi se u okviru Prekograničnog programa Hrvatska- Bosna i Hercegovina 2007-2013. Ciljevi su povećanje znanja i svijesti o energetske učinkovitosti, uspostava sustava upravljanja energijom u zgradama javne namjene. Vodeći partner je Karlovačka županija.

Sustavno gospodarenje energijom u Karlovačkoj županiji

Provodi se od 16.08.2010. godine, s ciljem promjene ponašanja korisnika energije i unapređenjem sustava praćenja podataka energetske potrošnje. Ciljane grupe su javne ustanove Karlovačke županije. Ključne aktivnosti projekta su: sustavno praćenje potrošnje energije i vode, unapređenje sustava prikupljanja podataka, uspostava mjesečnog prikupljanja podataka o potrošačima, obrazovne radionice za predstavnike javnih ustanova, provedba natjecanja javnih ustanova u primjeni mjera energetske učinkovitosti i provedba 30 energetske pregleda i investicijskih studija.

Projekt Sistematic Energy Management

Projekt je sufinanciranu u sklopu interregionalnog programa te ima za ciljeve razmjenu iskustava mediteranskih zemalja vezano uz energetske učinkovitost, smanjenje energetske potrošnje, praćenje potrošnje te podizanje svijesti djelatnika javne uprave i javnosti o koristima mjera energetske učinkovitosti.

Izvori:

- Marina Kasunić Peris, Ana Milićević Pezelj, Jagoda Milidrag Šmid, Darko Šeperić: Analiza zakonodavnog okvira na području energetike i socijalne skrbi iz perspektive energetske siromaštva i energetske učinkovitosti; Projekt CENEP – Sudjelovanje građana u planiranju poboljšanja energetske učinkovitosti (DOOR, FER, SSSH, IMO)
- Program energetske učinkovitosti u neposrednoj potrošnji Karlovačke županije za razdoblje 2013.-2015.
- Državni zavod za statistiku
- Internet stranica Karlovačke županije
- Internet stranica LAG-a Vallis Colapis <http://www.vallis-colapis.hr/>
- www.regea.org